

talte igaar, at der ikke eksisterer nogen Bønde-stand. Seg vilde af Hjertet ønske, at det var saa, men jeg siger: Nei, der hviler et Baand, og der hviler et Tryk paa denne store Samfunds-klasse. Loven af 19de Februar 1861 fremkom for at fremstunde Selveiendoms Udbredelse ad Frivillighedens Vej. Seg indrømmer, at denne Lov har gjort Nytte, og at Mange have nydt Fordeel af den; men enkelte Godseiere sige: Vi ville ikke sælge efter den nærværende Lov, og vi ville ikke fæste efter den nærværende Lov, medens Andre sige: Vi ville sælge Lidt til Fordeel for os selv, for at vi kunne faae lagt et lille Areal ind under Hovedgaarden; men Resten ville vi ikke sælge; jeg kunde nævne mange Exempler herpaa. Loven af 1861 har medført, at Godseierne ere thuede hen til Forordningen 15de Juni 1792, der giver Ret til at bortforpagte paa længere Aaremaal eller paa 2 Personers Levetid. Denne Anordning har sine svage Sider, ikke blot for dem, som ville forpagte, men ogsaa for Godseierne, og jeg kunde nævne mange Exempler, hvoraf det vilde sees, at Godseierne ofte derved faae Udseende af at ville kaste sig op som Egteffabskommissionairer. Seg skal dog ikke videre gaae ind herpaa, da jeg let vilde komme ind paa Personligheder, og jeg er bange for Formandens Klokke; men hvis jeg skulde blive opfordret dertil, er jeg villig til at føre Beviset derfor. — Det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgfreds (Bønløkke) fremførte en Beslagelse over, at den høitærede Minister har udtalt sig, som han gjorde, i Anledning af nærværende Lovforslag; ogsaa jeg beklager, at han har udtalt sig saa bestemt. Seg havde tænkt mig, at den høitærede Minister muligviis havde udtalt sig saaledes: Som Lovforslaget foreligger, kan jeg ikke gaae ind derpaa, men vil det ærede Thing i For-ening med mig foretage saadanne Forandringer, som jeg kunde ønske, vil jeg arbejde derpaa. Eller jeg havde tænkt, han havde sagt: For Tiden kan jeg ikke gaae ind paa Sagen, men jeg skal tage den under nærmere Overveielse, og jeg skal da muligviis fremkomme med et Lovforslag i saa Henseende. Hvis han havde udtalt sig saaledes, vilde jeg have takket ham ikke

alene paa mine egne, men ogsaa paa mine Standsfællers Vegne; men jeg nærer det Haab, at Tiden vil gjøre sin Ret gjældende, og medføre en lovmæssig Ordning af hele dette Forhold. — Det er sagt her, at det ikke vilde kunne lade sig ordne uden ved en Overenskomst mellem de mindre og de større Landeieendomsbesiddere; men jeg nærer det Haab, at vi, naar vi blot have en Regering, som vil tage Sagen i sin Haand under Medvirking af Representationen, ville kunne sætte det fornødne Lovforslag igjennem, selv om et Par større Landeieendomsbesiddere sætte sig derimod. — Seg vil som sagt anbefale Lovforslaget til det ærede Things Belvilie. Der er vel ikke nogen Sandsynlighed for, at vi i dette Dølelik kunne føre Sagen til noget endeligt og heldigt Resultat; men lad den nyde Fremme, og lad os see, hvad den muligviis kunde føre til. Med disse Ord skal jeg slutte.

Solstein: Seg havde egentlig ikke i Sunde fra først af, da dette Lovforslag blev anmeldt, at ville bede om Ordet under den første Behandling deraf; men der er fremkommet saamange forffjellige Udtalelser, at det forekommer mig, at jeg ifølge den Stilling, jeg indtager til et Spørgsmaal af den Art, ikke ret vel kan unddrage mig fra at fremsætte min Anskuelse eller Mening om det Spørgsmaal, som her diskuteres. Seg har, som sagt, fra først af ikke sølt mig tilbøielig til at gjøre det, ogsaa af den Grund, at det ikke godt er muligt at forhandle denne Sag uden at komme ind paa dens vita anteaacta — dens Fortidsliv — der indeholder saamange kildne og vanskelige Punkter, at det har gjort mig betænkelig ved at tage fat paa den. Der er i dette Fortidsliv mange Momenter, som jeg vilde ønske, at vi kunde lægge hen som Noget, der tilhører en forbigangen Tid, og som vi helst fra begge Sider burde søge at komme saa langt bort fra som muligt; men det er meget vanskeligt at drøfte denne Sag, saaledes som den nu foreligger, uden at komme ind paa disse Punkter og Momenter, som jeg, som sagt, helst vilde see